

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 7 februari 1930 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av ålderdomsunderstöd åt s. k. lådbrevbärare vid postverket.

I en till riksdagen avlåten, den 9 januari 1930 dagtecknad proposition nr 13, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att s. k. lådbrevbärare vid postverket må efter avgång från sin anställning tilldelas ålderdomsunderstöd enligt de grunder, som gälla beträffande dylikt understöd åt vissa poststationsföreståndare samt åt lantbrevbärare.

Genom beslut den 22 mars 1912 har Kungl. Maj:t bemyndigat generalpoststyrelsen att å platser, där styrelsen prövade sådant till gagn för den korresponderande allmänheten lämpligen böra ske, föranstalta om postutdelning till adressater genom postens nedläggande i brevlådor, som av korrespondenterna anbringades å av vederbörande postmyndigheter närmare anvisade ställen. Ävensom att för besörjande av sådan postutdelning använda jämväl personer utom postverket.

Med stöd av det sålunda lämnade bemyndigandet har dylik postutdelning — i posttjänsten i allmänhet benämnd lådbrevbäring — anordnats på ett stort antal platser i landet. Den är för närvarande den vanligaste formen för postens beställande i förstads-, villa- och municipalsamhällen samt förekommer jämväl i mindre köpingar och i övrigt inom tätbefolkade områden å landsbygden. I vissa fall besörjes lådbrevbäringen av tjänstemannapersonal, men oftast anlitas därtill personer utom postverket, anställda medelst kontrakt. Det arbete, som lådbrevbärarna utföra, är närmast av samma art som det, vilket utföres av den fast anställda brevbärarpersonalen.

I fråga om anställningsförhållanden äro de kontraktsanställda lådbrevbärarna närmast jämförliga med lantbrevbärarna. Arbetstiden för lådbrevbärarna varierar givetvis allt efter storleken av och befolkningstätheten i respektive utdelningsområden men uppgår i regel till eller närmar sig full dagstjänst. Postutdelning å lådbrevbäringslinjerna försiggår i allmänhet minst en gång varje söckendag och i vissa fall jämväl å sön- och helgdagar.

Hos Kungl. Maj:t har generalpoststyrelsen gjort framställning om rätt att åt lådbrevbärare bevilja ålderdomsunderstöd enligt grunder, motsvarande dem, som gälla beträffande lantbrevbärare och sådana poststationsföreståndare, som äro anställda medelst personligt kontrakt.

Enligt nämnda bestämmelser, vilka utfärdats efter riksdagens hörande, kunna lantbrevbärare — vilka dock i många fall icke äro sysselsatta i postver-

kets tjänst mera än vissa söckendagar — vid avgång från tjänsten av generalpoststyrelsen beviljas ålderdomsunderstöd för sin återstående livstid. Stadganden rörande tilldelandet av sådant understöd hava ursprungligen meddelats genom Kungl. Maj:ts brev till generalpoststyrelsen den 20 juni 1913, vari föreskrivits att, då poststationsföreståndare, som varit medelst personligt kontrakt anställd, eller lantbrevbärare avgått från sin befattning efter att hava tjänstgjort minst 25 år, må, därest den avgångne befinnes vara i behov av understöd, till honom utbetalas årligt ålderdomsunderstöd med lämpligt belopp, dock högst vad som motsvarar två tredjedelar av det arvode, som till honom senast utgått från postverket. Sedermera har genom brev den 28 juni 1918 förordnats att, utan hinder av föreskrifterna i brevet den 20 juni 1913, poststationsföreståndare och lantbrevbärare med kortare tjänstetid än 25 år må undantagsvis och särskilt när vederbörande därjämte antingen före eller efter sin tjänstetid såsom poststationsföreståndare eller lantbrevbärare tjänstgjort i annan egenskap vid postverket, kunna tilldelas understöd i enlighet med i 1913 års brev stadgade grunder. Här ifrågavarande understöd utgå från det å postverkets stat för driftkostnader upptagna anslaget till livräntor och understöd.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Även jag finner lådbrevbärarnas arbets- och anställningsförhållanden vara sådana, att de — under förutsättning av tillräcklig anställningstid — skäligen böra, i likhet med lantbrevbärare, tillerkännas ålderdomsunderstöd efter avgång från anställning hos postverket. Särskilt skulle det i sådana fall, då en lantbrevbäringslinje förändras till lådbrevbäringslinje och lantbrevbäraren i samband därmed antages till lådbrevbärare, vara uppenbart obilligt att fränkänna honom den rätt till understöd, som han genom fortsatt utövande av lantbrevbärarsysslan kunnat förvärva. Då jag icke har något att erinra mot utformningen av generalpoststyrelsens förslag, vill jag därför tillstyrka, att lådbrevbärare berättigas till ålderdomsunderstöd enligt de grunder, som gälla beträffande dylik förmån åt lantbrevbärare samt medelst personligt kontrakt anställda poststationsföreståndare. Enär emellertid bestämmelserna om sistnämnda understöd utfärdats efter riksdagens hörande, läser även nu förevarande spörsmål få underställas riksdagen.

På sätt generalpoststyrelsen förutsatt, torde prövningen av frågor om understöd åt lådbrevbärare böra verkställas av styrelsen. Även nu ifrågavarande understöd torde böra bestridas från det å postverkets driftkostnadsstat upptagna anslaget till livräntor och understöd.»

Beträffande utredningen i övrigt hänvisar utskottet till propositionen.

Utskottet, som delar den av departementschefen i ämnet uttalade uppfattningen, har ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts föreliggande förslag och får alltså hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

Stockholm den 7 februari 1930.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *C. E. Svensson, Lindley, Lindgren**), *Ström* i Lidköping, *Bjurström, Forssell* och *Larsson* i Örbyhus;

från andra kammaren: herrar *Borggren, Bäcklund, Svensson* i Betingetorp, *Wikström, Lovén, Leffler**), *Edberg* och *Wirsell**).

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.